

Z OBSAHU:

**Privítali jsme
26 nových členů**

**Jednání s ministrem
Chládkem**

**Ohlédnutí
za krajskými setkáními**

**NOZ: Obec
jako zaměstnavatel**

Milí čtenáři,

také máte občas pocit, že se nestihnete rozkoukat a uplyne několik měsíců, aniž byste se zastavili?

Třeba krajská setkání 2014. Začala 18. března v Pardubicích a 29. dubna skončila v Karlových Varech. Došlo na nich k zásadní výměně informací mezi starosty a pracovníky Svazu. Jedinečné komunikační platformy se konaly ve třinácti zpravidla krajských městech včetně Prahy a zúčastnilo se jich na 1250 čelných představitelů nejen samosprávy.

Krajská setkání jsou každý rok v něčem specifická. Letos byla třeba zaměřením na nový občanský zákoník. Ale také tím, že se konala netradičně i v roce volebním. Svaz totiž musí a chce reagovat na aktuální situaci, zajímají ho přitom samozřejmě i názory z venku. Navíc: účastníci si při společných debatách uvědomí sílu Svazu a jeho podstatu, která zní: „Společně hájíme zájmy měst a obcí“. Dnes tak dobrou společnost nazvanou Svaz měst a obcí ČR tvoří už 2522 samospráv, tedy 40% všech měst a obcí. Žije v nich celkem 8 006 000 lidí, tedy 75% občanů České republiky, včetně obyvatel téměř všech statutárních měst. Nově tuto početnou rodinu rozšířilo například město Sokolov s 23 928 obyvateli.

Během prvních šesti měsíců letošního roku kromě maratonu krajských setkání Svaz uspořádal také řadu seminářů, podílel se na mnoha konferencích, zaštilil různé akce pro města a obce. Nechyběla ani pravidelná jednání všech orgánů Svazu, od komisí, přes Předsednictvo po druhou nejvyšší řídicí platformu – Radu. A byla to

právě Rada, kdo koncem dubna ve Škrdlovicích přijal zásadní usnesení, které zní: „Rada Svazu měst a obcí ČR nesouhlasí se způsobem přijímání zákonů a dalších právních norem bez projednání s obcemi, bez řádné analýzy jak finančních dopadů, tak i dopadů na právní prostředí. Konstatuje, že v případě nesplnění požadavku podle předchozího bodu bude zvažovat výzvu obcím, aby přestaly vykonávat státní správu.“ V této souvislosti Rada uložila Předsednictvu Svazu, aby vyvolalo jednání s vládou ČR a předsedy poslaneckých klubů.

Jde totiž o naprosto klíčové a důvodné požadavky. Pokud se přijímají zákony bez stanoviska obcí a analýzy finančních i právních dopadů, může to přinést víc škody než užítku. Dnes se bohužel někdy stává, že třeba poslanecké iniciativy předem s obcemi neprojednávají návrhy na úpravu či zcela novou legislativu. Může pak dojít k situacím, že se až po schválení zjistí, že právní předpisy obsahují problematická ustanovení, která znesnadňují život těm, kteří je musí aplikovat. Vláda si to uvědomuje a premiér Bohuslav Sobotka se v médiích – na základě výzvy Svazu – vyjádřil, že by rád změnil způsob předkládání poslaneckých návrhů a že je připraven se samosprávami jednat.

Bod pro Svaz, chtělo by se říci. Počkejme si ale, jak vše dopadne. Jasně je, že nás čeká ještě hodně práce, ostatně jako vždy. Někdy jde takříkajíc sama od sebe, jindy stojí spousta úsilí a energie. Když jsou však vidět výsledky, potěší to každého. Společné výsledky o to víc. O rozumnou zákonnou úpravu tak společně s Vámi, našimi

členy, dnes usilujeme například v kontextu s registrem smluv, rozšířením pravomocí Nejvyššího kontrolního úřadu, výkupem kovů, sociálním bydlením, veřejným opatrovnictvím, sociálními dávkami atd. Podněty od Vás, našich členů, přenášíme dál a vysvětlujeme, proč je třeba některé legislativní návrhy změnit tak, aby se s nimi dalo normálně pracovat a rozuměli jim nejen předkladatelé, ale také ti, kteří se jimi mají řídit. Budeme v tom pokračovat i nadále. Společně s Vámi.

Děkujeme za dosavadní činnost, přejeme během letních prázdnin pohodu a příjemně strávený volný čas a po zaslouženém volnu se těšíme na spolupráci. Společně hájení zájmu měst a obcí.

Mgr. Jana Vildumetzová
výkonná ředitelka Svazu měst a obcí ČR

DĚKUJI ZA PODPORU VE VOLBÁCH

Ve volbách jsem neuspěl, jako sportovec s pokorou přiznávám porážku. Rád bych poděkoval všem starostům a zastupitelům, kteří mě podporovali.

Nechci zmizet z veřejného života, ze všech kandidátů jsem v Hradci Králové získal nejvíce preferenčních hlasů, což je pro mne velké ocenění. V celé republice se mi podařilo dostat skoro osm tisíc preferenčních hlasů a přeskočil jsem na pozici prvního náhradníka. Na lavičce však na pomyslné střídání čekat rozhodně nebudu a chci dále pomáhat Hradci Králové, našemu regionu a pokračovat v práci pro Svaz.

Komunální politiku mám rád, rád vzpomínám na léta práce na radnici, kdy jsem mohl rychle řešit konkrétní problémy. Rád bych pokračoval jako zastupitel, rád bych pokračoval v neplacené funkci místopředsedy Svazu, rád bych se setkával se starosty a pomáhal jim řešit jejich problémy. V Bruselu se podařilo prosadit omezení byrokracie při rozdělování fondů, posílit postavení měst při rozhodování, jaké projekty se mají realizovat, podpořit služby a infrastrukturu na venkově. Všechny tyto a další myšlenky nezapadnou, protože se mi je podařilo prosadit, jsou součástí legislativy a nikdo je již nemůže zpochybnit. Byl bych ale rád, kdyby Česká republika měla v europarlamentním regionálním výboru opět svého zástupce. Rád se s novým europoslancem či europoslankyní sejdou, poradím, na co se soustředit, předám kontakty. V této oblasti není čas na politikaření, není důležitý politický kabát, ale zájem České republiky, našich obcí a měst.

*Ing. Oldřich Vlasák
místopředseda SMO ČR*

● Vedení Svazu jednalo s ministrem školství Marcellem Chládkem

28. duben 2014, Praha

Rozhodně neplánujeme plošně rušit systém speciálních škol, ubezpečil hned v úvodu ministr školství, mládeže a tělovýchovy Marcel Chládek. Speciální školy jsou zásadní pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami. Ministr Chládek konstatoval, že speciální školy jsou vybaveny a personálně, odborně i podmínkami přizpůsobeny dětem a žákům, kteří potřebují speciální zacházení. Uvědomuje si také, že stávající běžné školy nejsou v současné době na speciální a často velmi individuální péči a způsob vzdělávání připraveny. Plošné rušení systému speciálních škol tedy rozhodně vedení ministerstva neplánuje.

Místopředseda Svazu Jan Mareš, primátor Chomutova, na jednání uvedl, že speciální školství v České republice je na velmi vysoké úrovni. I v jiných evropských státech takový typ vzdělávání existuje, takže není důvod, proč ho v ČR omezovat. Nejde přitom o vzdělávání sociálně znevýhodněných žáků, jak je občas mylně označováno, ale o zajištění výuky pro lidi, kteří nevládají nároky běžné základní školy.

Zástupci Svazu rovněž ministru školství předali otevřený dopis proti rušení speciálních škol, který Svaz podporuje. Vznikl v Královéhradeckém kraji a podepsali ho například starosta Nového Bydžova Pavel Louda, starosta Chlumce nad Cidlinou Miroslav Uchytíl, radní pro školství Královéhradeckého kraje Táňa Šormová či ředitelka základní školy v Novém Bydžově Hana Hátlová.

Na jednání s ministrem školství, mládeže a tělovýchovy Marcellem Chládkem vedení Svazu otevřelo také otázku reformy financování regionálního školství. Není totiž zřejmé, zda bude pokračovat, a pokud ano, tak jak. Některé změny však nesnesou odklad. Základní a mateřské školy v prstenci velkých měst dnes nemají dostatečné kapacity. V letošním rozpočtu je přitom na investice do škol vyčleněno jen 300 milionů korun.

Ministr Chládek ujistil, že financováním regionálního školství se na ministerstvu intenzivně zabývají. S využitím podkladů ze Svazu ve spolupráci Ministerstvem financí už připravili systém dotací na posílení regionálních škol v okolí velkých měst. O podporu z podprogramu Podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny regionálních škol již mohly žádat města a obce v okresech Praha – východ a Praha – západ.

Malé kapacity mají i školní družiny, některé kraje přitom nejsou ochotny je posílit. A to i přes to, že stoupá počet žáků. I v tomto případě hrají zásadní roli finance, stejně jako co se týče nových operačních programů z Evropské unie zaměřených na vědu, výzkum a vzdělávání a regionální rozvoj. Ministr vedení Svazu informoval o stavu příprav a záměrech MŠMT, které se týkají dotačních peněz určených na výstavbu, rekonstrukce i vybavení škol.

Malé kapacity mají i školní družiny, některé kraje přitom nejsou ochotny je posílit. A to i přes to, že stoupá počet žáků. I v tomto případě hrají zásadní roli finance, stejně jako co se týče nových operačních programů z Evropské unie zaměřených na vědu, výzkum a vzdělávání a regionální rozvoj. Ministr vedení Svazu informoval o stavu příprav a záměrech MŠMT, které se týkají dotačních peněz určených na výstavbu, rekonstrukce i vybavení škol.

● Bez stanoviska obcí a analýzy finančních i právních dopadů nelze přijímat zákony

6. květen 2014, Praha

Novou legislativu a její úpravy je vždy třeba předem projednat s městy a obcemi – jsou lidem bližší a znají jejich potřeby. To připomíná našim zákonodárcům Svaz a zdůrazňuje, že nutným předpokladem přijetí zákonů a dalších předpisů by v každém případě měla být analýza finančních dopadů, stejně jako rozbor dopadů na právní prostředí. Požadavky chce vedení Svazu probrat s vládou a předsedy poslaneckých klubů. Pokud by nebyly splněny, bude zvažovat výzvu obcím, aby přestaly vykonávat státní správu. V některých případech předkladatelé, třeba poslanecké iniciativy, návrhy na úpravu či zcela novou legislativu bohužel předem neprojednají s obcemi. Může pak dojít k situacím, že se až po schválení zjistí, že právní předpisy obsahují problematická ustanovení, která znesnadňují život těm, kteří je musí aplikovat. Ve výsledku to komplikuje život i veřejnosti. Předsednictvo Svazu chce v dané věci vyvolat jednání s vládou České republiky a s předsedy poslaneckých klubů.

Zpravodaj Svazu měst a obcí ČR

Vychází v nákladu 2800 ks zdarma. – Vydává SMO ČR. – Kancelář: Kongresové centrum Praha, ul. 5. května 1640/65, 140 21 Praha 4, tel.: 234 709 711, fax: 234 709 786, e-mail: smocr@smocr.cz. – ID datové schránky: 5fkgwn3 – Za zpracování a obsahovou náplň odpovídá Mgr. Lenka Zgrajová. DTP: Grafické studio J&S. – Uzávěrka tohoto čísla 31. 5. 2014. – MK ČR E 14584

Veřejná správa na seznámení a výklad nejasných či komplikovaných právních předpisů potřebuje spoustu času a často i peněz, které by se jinak mohly využít ve prospěch veřejnosti. Nesrozumitelné zákony zvyšují byrokracii, zpomalují procesy a ve výsledku komplikují život lidem, místo aby jim ho usnadňovaly. Předcházet takovým problémům lze včasným projednáním a akceptováním důvodných připomínek měst a obcí.

Samospráva dnes v přenesené působnosti vykonává mnoho činností státní správy, na které od státu dostává příspěvek. Jedná se například o vydávání občanských průkazů, vedení evidence řidičů, vydávání stavebních povolení, organizování parlamentních voleb a další.

● Svaz podporuje prostupné bydlení

12. květen 2014, Praha

Kde je hranice, kdy se má postarat stát a kdy lidé samotní? Téměř filosofická otázka, která se nabízí v souvislosti se sociálním bydlením – jedním z klíčových témat pro města a obce. Podle Svazu nejsou řešením sociálního bydlení ubytovny, ale bydlení v bytech podložené sociálním šetřením. Významnou roli přitom může sehrát sociální práce a sociální podnikání jako nástroj koordinace boje proti sociálnímu vyloučení, resp. nástroj umožňující řešit dlouhodobou nezaměstnanost. Snahou měst a obcí je, aby se sociálně slabí lidé co nejlépe a co nejdříve integrovali do společnosti. Cestou, jak toho docílit, je tzv. prostupné bydlení. Tedy pomoc v několika krocích: nejdříve pomůže stát, který si detailně zjistí podmínky podporované domácnosti díky sociálnímu šetření a ve spolupráci s veřejnou správou zajistí sociální bydlení. Pak nastoupí sociální práce, která – rovněž díky spolupráci státní správy a samosprá-

vy – pomůže sociálně slabému občanovi řešit například nezaměstnanost a nakonec se zaměstnaný člověk integruje do běžné společnosti tak, že nebude potřebovat ani sociální bydlení, ani sociální práci.

Otázkou je, jak dlouho, jakým způsobem, za jakých podmínek a koho má stát podporovat. Už dnes totiž zaznívají hlasy, že je řada lidí, kteří složité situace na trhu s bydlením zneužívají. Nemusí se přitom jednat pouze o provozovatele ubytoven. Proto je třeba stanovit jasná pravidla pro sociální bydlení a sociální práci, která získají podporu napříč politickým spektrem. Měla by mimo jiné řešit i sociální šetření, která dnes stále personálně poddimenzovaná pracoviště Úřadu práce ČR často stíhají jen díky enormnímu přesčasovému nasazení svých zaměstnanců. Vyřešit je třeba i způsob financování městských a obecních bytů, které by k sociálnímu bydlení měly sloužit. Rovněž je nutné se více zabývat sociální prací samotnou, tedy způsobem, jak efektivně motivovat a poskytovat pomoc při řešení obtížné sociální situace – od kontaktu s úřady po například pohovor s potenciálním zaměstnavatelem.

V loňském roce byly sociální výdaje MPSV přibližně 472,5 mld. Kč, což je o 8,5 mld. Kč více než v roce 2012. Nejvyšší nárůst znamenaly dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky státní sociální podpory a pěstounské péče a příspěvek na péči.

Právě dávky pomoci v hmotné nouzi významně souvisí s bydlením – patří sem příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení a mimořádná okamžitá pomoc. Loni byly výdaje na dávky pomoci v hmotné nouzi cca 10,5 mld., což je o téměř 2,8 mld. Kč víc než v roce 2012. Došlo také k meziročnímu nárůstu počtu vyplacených dávek (v průměru za měsíc u příspěvku na živobytí o 34,1 tisíc na 150,4 tisíc příspěvků, u do-

platku na bydlení o 21,5 tisíc na 65,1 tisíc doplatků) a i jejich průměrné výše (u doplatku na bydlení o cca 380 Kč). Důvodem nárůstu byl zejména vyšší počet uchazečů o zaměstnání bez nároku na podporu v nezaměstnanosti, růst cen v oblasti bydlení a příjmová situace domácností.

● Britská ambasáda zprostředkovala starostům zkušenosti z oblasti sociálního bydlení

13. květen 2014, Praha

Za podpory Britského velvyslanectví v Praze se uskutečnil seminář pro starosty a další komunální politiky, kteří jsou aktivní v oblasti sociálního bydlení. Zástupci obcí Obrnice, Opava, Ralsko, Kadaň, Zastávka u Brna, Rumburk, Jeseník a městských částí Praha 8 a Brno-sever představili své dosavadní zkušenosti a příklady dobré praxe. Zároveň vyslechli prezentace britských expertů, kteří popisovali procesy vzniku zákona o sociálním bydlení a jeho následné používání v praxi.

Přítomní diskutovali i o stávající situaci v ČR a shodli se na tom, že politika sociálního bydlení musí být finančně garantována státem. Provozovatelé sociálních bytů by měli být akreditováni a zákon by měl pro sociální byty nastavit jasné standardy. Kriticky se zástupci obecních samospráv vyjadřovali k současné praxi ubytoven, jejichž provozovatelé zneužívají příjemce sociálních dávek, které ubytovávají ve velmi nedůstojných podmínkách za vysoké poplatky.

V diskusi se starostové shodli také na tom, že vhodným rámcem pro lokální sociální bydlení mohou být místní partnerství, do nichž budou vedle samospráv zapojeny i neziskové organizace, školy, úřady práce, soudy, zdravotnická a sociální zařízení, hygienické stanice. Do místní sítě by měli být

začlenění i opatrovníci, příbuzní klientů, sociální partneři, policisté. Sociální bydlení je součástí komplexní pomoci osobám, které bez něj mohou propadnout na dno sociální sítě.

Setkání ukázalo, že mnohé obce jsou již dnes aktivní a snaží se předcházet problémům spojeným s bezdomovectvím či patologií spojenou s životem na ubytovnách. Starostové nabízejí své zkušenosti nejen státu, ale všem, kdož se problematikou zabývají. Svaz na semináři zastupovala Radka Soukupová, předsedkyně sociální komise.

● Loni se vytrídilo téměř 600 tisíc tun odpadu, nejvíc v Pardubickém kraji

26. květen 2014, Praha

Každý občan ČR v roce 2013 vytrídil v průměru 57,2 kg papíru, plastů, skla, nápojových kartonů a kovů. Nejvíce se v rámci sběrných systémů obcí třídí v Pardubickém kraji a Praze. Ve sběrných systémech se tak loni nashromáždilo téměř 190 tisíc tun papíru, 106 tisíc tun plastů, 116 tisíc tun skla a 3,5 tisíc tun nápojových kartonů. Vyplývá to z dat, která Svazu poskytla společnost EKO-KOM. V roce 2013 tak lidé k recyklaci celkem předali více než 599 tisíc tun komunálního odpadu. Do roku 2020 by ČR měla recyklovat z 50 % papír, plast, sklo a kovy, které se vyskytují v komunálním

odpadu. Dá se očekávat, že tento závazek bude součástí nového Plánu odpadového hospodářství ČR. Už jen proto, že současná rámcová směrnice o odpadech počítá se zavedením nových cílů pro třídění a recyklaci. Oba dokumenty budou samozřejmě závazné i pro města a obce.

Sběr recyklovatelných komunálních odpadů (většinou s výjimkou kovů) zajišťují v rámci sběrných systémů města a obce. V těchto systémech vytrídil běžný občan loni průměrně 39,7 kg papíru, plastů, skla a nápojových kartonů. Pokud bychom porovnali třídění odpadů v obcích (tedy bez kovů) podle krajů, pak neúspěšnější byly obce v Pardubickém kraji (44,3 kg/obyvatel), dále v Praze (42,6 kg/obyvatel) a Středočeském kraji (41,9 kg/obyvatel). Nejlepší třídíči papíru v rámci celé ČR žijí v Libereckém kraji (22,7 kg/obyvatel). Plasty zase třídí nejlépe Středočeši (13,5 kg/obyvatel). V Praze umí nejlépe třídít sklo (13,0 kg/obyvatel).

Nejvíce sbíranou komoditou je plast, sbírájí ho ve všech městech a obcích. Obdobně je na tom skleněný odpad, přičemž ve více než polovině obcí celé ČR se sbírá vedle barevného skla také sklo číré. Asi 8 % obcí ČR nenabízí svým občanům sběr papíru. Jedná se o velmi malé obce.

Nejrozšířenějším způsobem sběru je donáškový do sběrných nádob. Na konci roku 2013 bylo na území českých a moravských

obcí umístěno téměř 242 tisíc barevných kontejnerů. Jedno standardní sběrné místo se třemi základními kontejnery na papír, plast a sklo umožňuje třídít odpady v průměru asi 148 obyvatelům.

Sběr některých komodit stejně jako v loňském roce ovlivnily ceny na trhu s druhotnými surovinami. Týká se to hlavně kovových odpadů, jejichž sběr zajišťují především soukromé výkupny. Obce tento sběr až na výjimky neorganizují. Stále více se přitom do výkupen odnáší také papír. Někteří lidé ho však kradou přímo z modrých sběrných kontejnerů. Vedle nelegálního výkupu kovů se bohužel zřejmě objevuje nový fenomén – krádeže papíru. Obojí tak samozřejmě obcím, které zajišťují veřejnou sběrnou síť, způsobuje škody. Rostou jim náklady spojené s provozem tříděného sběru odpadů, a tím také celkové náklady na odpadové hospodářství.

● Katolická církev a Svaz: restituce se netýkají legálně nabytého obecního majetku

27. květen 2014, Praha

Majetek, který získala města a obce podle zákona, nemůže být oprávněnou žádostí o vydání majetku v rámci vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi. Shodli se na tom předseda Svazu Dan Jiránek s generálním sekretářem České biskupské konference Tomášem Holubem. Domluvili se také na tom, že se o případných nejasnostech budou vzájemně informovat, aby se celý proces církevních restitucí urychlil a majetek měst a obcí odblokoval.

Někdejší církevní majetek mohl být na města a obce v minulosti převeden buď v souladu s platnou právní úpravou, nebo v rozporu s tzv. blokačním paragrafem. V prvním případě je zřejmé, že zákonně nabytý majetek měst a obcí nemůže být součástí oprávněných žádostí o vydání majetku podle zákona č. 428/2012 Sb., protože je za něj vyplácena finanční náhrada. Ve druhém případě je třeba situaci řešit individuálně podle zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi. Jedná se zde o posouzení toho, zda vlastnictví státu trvá.

Jednání se kromě čelných představitelů obou institucí, zúčastnila také výkonná ředitelka Svazu Jana Vildumetzová a ekonomický expert katolické církve Karel Štícha. Debatovalo se i o žalobách církevních právnických osob na majetek měst a obcí. V této souvislosti si obě strany přislíbily spolupráci také při mediaci sporných záležitostí, které se mohou objevit.

Od Nového roku jsme ve Svazu přivítali 26 nových členů

Naše řady se rozšířily. Od Nového roku vstoupilo do Svazu 6 měst a 20 obcí. Svaz tedy v současné době sdružuje 2522 územních samospráv, což představuje 40 % všech měst a obcí v ČR. Zastupuje zájmy více než 8 milionů obyvatel.

Připomeňme si, že hlavním cílem Svazu je obhajovat a prosazovat společné zájmy a práva našich měst a obcí, a vytvářet tak příznivé podmínky k jejich rozvoji. V praxi to tedy znamená, že zaměstnanci Kanceláře Svazu společně se starosty, kteří působí v různých pracovních skupinách a odborných komisích Předsednictva Svazu, sledují připravovanou legislativu, uplatňují k ní připomínky a snaží se o to, aby byla pro ty, kteří s ní pracují, přehlednější a jednodušší a především, aby městům a obcím neškodila. Dále Svaz usiluje o zajištění dostatečného množství finančních prostředků potřebných pro fungování a rozvoj měst a obcí, a to jak v rámci národních, tak i evropských zdrojů. Cílem je posílit ekonomickou samostatnost územních samospráv.

Svaz ale plní i funkci vzdělávací, poskytuje právní poradenství, napomáhá tvorbě regionální politiky a podporuje výměnu zkušeností.

O činnosti Svazu vás průběžně informujeme na stránkách našeho měsíčníku, na webu Svazu a aktuální informace vám sdělujeme prostřednictvím elektronického zpravodaje.

Čím více obcí a měst se do svazové práce zapojí, nebo ho alespoň svým členstvím podpoří, tím větší sílu a vliv bude Svaz mít! Narůstající členská základna nás těší. Je dokladem toho, že naše práce má smysl.

Od 1. ledna 2014 do Svazu vstoupily:

MĚSTO	okres/kraj	počet obyvatel			
Meziboří	Most (Ústecký)	4 787	Bořenovice	Kroměříž (Zlínský)	180
Hranice	Cheb (Karlovarský)	2 132	Koštice	Louny (Ústecký)	623
Bystřice	Benešov (Středočeský)	4 338	Srbsko	Beroun (Středočeský)	515
Sušice	Klatovy (Plzeňský)	11 134	Velká Lhota	Vsetín (Zlínský)	499
Kraslice	Sokolov (Karlovarský)	7 152	Nučice	Praha-východ	380
Sokolov	Sokolov (Karlovarský)	23 928	Srbská Kamenice	Děčín (Ústecký)	250
Celkem:		53 471	Staré Křečany	Děčín (Ústecký)	1 265
			Zelená Hora	Vyškov (Jihomoravský)	267
			Ostřešany	Pardubice (Pardubický)	1 012
			Verměřovice	Ústí nad Orlicí (Pardubický)	723
OBEC	okres/kraj	počet obyvatel	Královské Poříčí	Sokolov (Karlovarský)	853
Nová Ves	Sokolov (Karlovarský)	231	Mikulovice	Jeseník (Olomoucký)	2 687
Luková	Ústí nad Orlicí (Pardubický)	702	Řepiště	Frýdek-Místek (Moravskoslezský)	1 804
Klentnice	Břeclav (Jihomoravský)	545	Mokré Lazce	Opava (Moravskoslezský)	1 159
Pomezí nad Ohří	Cheb (Karlovarský)	192	Třebětice	Jindřichův Hradec (Jihočeský)	310
Semín	Pardubice (Pardubický)	550	Celkem:		14 747

O stavu členské základny vás pravidelně informujeme také v rámci zpráv z jednání Předsednictva nebo Rady Svazu. V příštím čísle přineseme podrobnější přehled – procentuální zastoupení Svazu v jednotlivých krajích. Těšíme se na užší spolupráci!

*Mgr. Jana Vildumetzová
výkonná ředitelka*

Krátké ohlédnutí za krajskými setkáními

V průběhu měsíců března a dubna Svaz již po jedenácté organizoval krajská setkání. I když v roce volebním tak většinou činěno nebylo, letos se vedení Svazu vyslovalo pro jejich konání. Jak už jsme informovali v předcházejících číslech našeho zpravodaje, důvodem byla především dvě aktuální témata – nový občanský zákoník a příprava na další programovací období. Ukázalo se ale, že velký zájem účastníci setkání měli i o další témata, převážně legislativní povahy.

Legislativním tématům dominovaly: registr smluv, výkupy kovů a otázky ze sociální oblasti. Jednalo se ale např. i o pozemkových úpravách nebo o nutnosti zachovat poštovní pobočkovou síť v co největším rozsahu. Obecně byla kritizována duplicita a nesystémovost kontrol.

Co se týká povinného zveřejňování informací a návrhu zákona o registru smluv, naprostá většina účastníků, kteří se přihlásili do diskuse, se vyjadřovala proti návrhu a souhlasila se svazovým názorem, že je třeba být transparentní, ovšem vše má své meze. Zveřejňovat se má to, o co je opravdový veřejný zájem. Navrhovaný zákon pak musí přesně definovat, co, jak a na jak dlouhou dobu má být zveřejňováno, musí být srozumitelný, a to nejen

pro předkladatele, ale především pro ty, kteří s ním budou pracovat. Brát v úvahu je třeba i citlivost osobních údajů. Většina souhlasila s tím, že zveřejňování smluv je velmi důležité především na vyšší úrovni, za naprosto nadbytečné pak považují zveřejňování objednávek a faktur či smlouvy o poskytování sociálních služeb. Svaz se proto stále snaží přesvědčit tvůrce návrhu, že obsahuje mnoho nejasností, které mohou v konečném důsledku vést k vážným sporům. Shoda panovala také na tom, že takovýto návrh zákona musí především projít řádným legislativním procesem.

K velmi diskutovaným tématům patřila problematika sociálního začleňování a otázky s tím spojené. Starostové poukázali na kupčení s byty, kde žijí nepřizpů-

Krajská setkání moderovala a svazovou činnost prezentovala výkonná ředitelka Kanceláře Svazu Mgr. Jana Vildumetzová.
Kontakt: tel.: 234 709 750, mobil: 602 110 501

sobiví občané, na nesystematické vyplácení sociálních dávek, hovořilo se i o veřejně prospěšných pracích.

Krajská setkání 2014 – přehled účasti v jednotlivých krajích

Kraj	Počet měst a obcí v kraji	Počet účastníků na KS	Jakou pozornost věnovali KS pozvaní hosté – zástupci krajů a Parlamentu	
			Zastoupení kraje	Přítomnost poslanců a senátorů
Pardubický kraj	459	106	Martin Netolický – hejtman	
Ústecký kraj	358	106	Oldřich Bubeníček – hejtman	
Moravskoslezský kraj	331	109	Miroslav Novák – hejtman	Eva Richtrová – senátorka Petr Vácha – senátor
Olomoucký kraj	399	116	Jiří Rozbořil – hejtman Michal Symerský – náměstek hejtmána Michal Malacka – ředitel KÚ	Karel Korytář – senátor Jiří Lajtoch – senátor
Zlínský kraj	307	54		Petr Kořenek – poslanec
Jihočeský kraj	623	117		Jan Bartošek – poslanec Radka Maxová – poslankyně František Vácha – poslanec Alena Nohavová – poslankyně
Kraj Vysočina	704	103		Miloš Vystrčil – senátor
Královéhradecký kraj	448	88	Otakar Ruml – náměstek hejtmána Petr Adámek – ředitel KÚ	Vladimír Dryml – senátor
Liberecký kraj	216	71	Martin Půta – hejtman	Jana Hynková – poslankyně Přemysl Sobotka – senátor
Jihomoravský kraj	702	107	Zdeněk Pavlík – náměstek hejtmána	Ivo Bárek – senátor Stanislav Juránek – senátor
Středočeský kraj a hl. m. Praha	1203	114	Pavla Nováková – vedoucí odboru regionálního rozvoje KÚ	Marta Semelová – poslankyně Marek Černoch – poslanec Věra Kovářová – poslankyně
Plzeňský kraj	511	122	Jaroslav Šobr – náměstek hejtmána	Jaroslav Lobkowicz – poslanec Karel Šidlo – poslanec Jiří Valenta – poslanec Václav Votava – poslanec Jan Látka – senátor
Karlovarský kraj	132	67	Josef Novotný – hejtman Petr Navrátil – náměstek hejtmána	
Celkem		1 280		

V souvislosti s výkupem kovů Svaz jako prevenci stále vzrůstajícímu množství krádeží kovových součástek dlouhodobě navrhuje zákaz výkupu tohoto druhu odpadu od fyzických osob (nepodnikajících). Proti tomuto návrhu se ale v některých krajích ozvali někteří starostové, jejichž občané např. při rekonstrukci svého domu takový odpad produkují. Tito občané by podle jejich názoru neměli doplácet na výtržníky, kteří kovový odpad kradou. Na druhé straně se ale všichni shodovali, že v této věci je třeba podniknout další kroky, jelikož krádežemi dochází k velkým škodám nejen na veřejně prospěšných zařízeních. Dochází také k ohrožování bezpečnosti občanů.

Krajská setkání se i letos ukázala jako velmi přínosná. Na těchto regionálních komunikačních platformách opět došlo k velmi důležité výměně informací a zkušeností. Odborní zaměstnanci Kanceláře Svazu přinášeli aktuální zprávy z různých jednání na mini-

*S postupem příprav na příští programovací období seznamoval přítomné Adam Vazač z oddělení vnějších vztahů Kanceláře Svazu. Věnuje se také regionálnímu rozvoji.
tel.: 234 709 741
mobil: 730 510 255*

*O průběhu realizace svazových projektů informoval Jaromír Jech, ředitel Kanceláře pro projekty a vzdělávání.
tel.: 234 709 715
mobil.: 603 841 031*

sterstvech i dalších institucích, starostové zase předávali své cenné zkušenosti z praxe, dávali podněty a doporučení. Krajská setkání ocenili i mnozí starostové – nečlenové Svazu, což někteří potvrdili i podáním př-

hlášky do Svazu. Takovéto hodnocení těší samozřejmě nejen vedení Svazu, ale i pracovníky svazové Kanceláře. Věříme, že podobný ohlas budou mít setkání i v příštím roce.

Lenka Zgrajová

Legislativním blokem provázeli účastníky setkání pracovníci legislativně-právního oddělení Kanceláře Svazu.

*Mgr. Zdeněk Mandík
zaměření: veřejné zakázky, veřejná podpora, majetek, bytová politika
tel.: 234 709 727
mobil: 730 894 895*

*Ing. Mgr. David Sláma
zaměření: financování obcí v celém rozsahu
tel.: 234 709 722
mobil: 734 316 477*

*Mgr. Ludmila Němcová
zaměření: školství, obecní zřízení, církevní restituce, pracovní-právní vztahy
tel.: 234 709 723
mobil: 605 159 676*

*Mgr. et Mgr. Rudolfína Knotová
zaměření: sociální oblast, zdravotnictví, kultura, cestovní ruch
tel.: 234 709 714
mobil: 734 316 479*

*Ing. Bc. Barbora Fürstová
zaměření: životní prostředí, energetika, svobodný přístup k informacím, pošty
tel.: 234 709 713
mobil: 730 894 854*

*Mgr. Miroslava Sobková
zaměření: bezpečnost, informatika, sociální začleňování
tel.: 234 709 716
mobil: 730 894 854*

Nový občanský zákoník: Obec jako zaměstnavatel

V tomto článku se v rámci pokračování série informací k dopadu rekodifikace soukromého práva na obce zaměříme na souvislosti nového občanského zákoníku a zákoníku práce, který byl k 1. 1. 2014 dílčím způsobem novelizován. Nový občanský zákoník má velký vliv i na řešení těch nejjednodušších případů a podcenění jeho znalosti může mít neblahé důsledky.

Nový občanský zákoník je základním kodexem soukromého práva. Přinesl celou řadu změn, které se netýkají výhradně jen právních poměrů upravených „základním kodexem soukromého práva“, nýbrž „postihuje“ i všechny další zákony, které upravují dílčí oblasti práva soukromého. To však jen potud, pokud tyto zvláštní zákony a předpisy nemají svoji vlastní úpravu, jež sama ustanovení občanského zákoníku vylučuje či modifikuje. Na nový občanský zákoník reagovala v oblasti pracovního práva novela – zákon č. 303/2013 Sb., jímž byla realizována snaha zákonodárce o soulad a vymezení poměru zákoníku práce vůči novému občanskému zákoníku. Novela obsahuje standardní přechodná ustanovení – nové znění se použije i na stávající pracovní právní vztahy.

I po nabytí účinnosti nového občanského zákoníku je právní úprava vzniku pracovního poměru (stejně tak jeho změny i zániku a souvisejících pracovní právních vztahů) nadále obsažena v zákoníku práce. To je konstatováno i občanským zákoníkem, který uvádí v § 2401 odst. 1, že pracovní poměr, jakož i práva a povinnosti zaměstnance z pracovního poměru upravuje jiný zákon (zákoník práce). Totéž platí nejen pro pracovní poměry, ale v podstatě pro celou oblast závislé práce, která může být konána toliko v pracovní právním vztahu (§ 3 zákoníku práce), není-li upravena zvláštními právními předpisy (např. služebním zákonem).

Co se nemění

Specialita zákoníku práce

Pro začátek je nutné zdůraznit, že zákoník práce je speciálním zákonem vůči novému občanskému zákoníku, což tedy znamená, že v zákoníku práce neupravené otázky se budou řídit občanským zákoníkem. Takový přístup by nebyl ničím novým a možná ani složitým, kdyby zákoník práce sám na takové situace nepamatoval a aplikaci nového občanského zákoníku v takových případech „nesešňoval“ – nový občanský zákoník je totiž možné aplikovat jen v sou-

ladu se základními zásadami pracovní právních vztahů.

Naopak občanský zákoník obsahuje řadu principů, které musejí najít svůj odraz i při aplikaci pracovní právních předpisů; jde o ty nejdůležitější pravidla, mezi něž se řadí: daný slib zavazuje a smlouvy mají být plněny, nikdo nesmí pro nedostatek věku, rozumu nebo pro závislost svého postavení utrpět nedůvodnou újmu – nikdo však také nesmí bezdůvodně těžit z vlastní neschopnosti k újmě druhých, povinnost každého jednat poctivě, zákaz těžit z vlastního nepoctivého nebo protiprávního činu, zákaz těžit z protiprávního stavu, který škůdce vyvolá nebo nad kterým má kontrolu atp.

Následky porušení základních zásad pracovní právních vztahů

Význam základních zásad pro neplatnost právních jednání

Zásady pracovního práva jsou teoretickou konstrukcí, která je odvislá od úpravy v jednotlivých právních řádech a je určována vůlí zákonodárce, závazky z mezinárodních smluv či členstvím v mezinárodních organizacích. Alfou a omegou přezkumu právních jednání, tedy takového chování osob, s nimiž jsou spojeny právně relevantní následky (vznik, změna, zánik pracovního poměru atp.), je posouzení, zda je takové jednání závazné. Tedy zda není neplatné, ať už relativně či absolutně, nebo zda není zdánlivé. Modifikace ustanovení zákoníku práce o základních zásadách nastala až v projednávání návrhu zákona v Poslanecké sněmovně jako výraz obavy před eventuální snahou těch, kteří by se v důsledku liberálního nastavení občanského zákoníku snažili o oslabení ochrany zaměstnanců prostřednictvím prolomení mnohých kogentních ustanovení, resp. oslabení následků jejich porušení. Proto podle § 1a odst. 1 zákoníku práce „veřejný pořádek“ chrání ty hodnoty, které jsou vyjádřeny zásadou zvláštní zákonné ochrany postavení zaměstnance, uspokojivých a bezpečných pracovních podmínek pro výkon práce, rovného zacházení se zaměstnanci a zákazu jejich diskriminace.

Absolutní neplatnost

Smysl uvedené aktivity zákonodárce (prohlášení některých zásad za veřejný pořádek) spočívá právě ve vazbě na § 1 odst. 2 občanského zákoníku (*nezakazuje-li to zákon výslovně, mohou si osoby ujednat práva a povinnosti odchýlně od zákona; zakázána jsou ujednání porušující dobré mravy, veřejný pořádek nebo právo týkající se postavení osob, včetně práva na ochranu osobnosti*), který zakazuje ujednání porušující (mj.) veřejný pořádek, a dále ve vazbě na § 588 věta první občanského zákoníku (soud přihledne i bez návrhu k neplatnosti právního jednání, které se zjevně přičí dobrým mravům, anebo které odporuje zákonu a zjevně narušuje veřejný pořádek), který postihuje sankcí absolutní neplatnosti takové jednání, jež odporují zákonu a zjevně narušují veřejný pořádek.

S přihlednutím k dikci § 588 NOZ je právní jednání absolutně neplatné:

- a) přičí-li se zjevně dobrým mravům;
- b) odporuje zákonu a zjevně narušuje veřejný pořádek;
- c) zavazuje-li k plnění od počátku (právně nebo fakticky) nemožnému.

Z hlediska pracovní právních vztahů je pak v § 19 odst. 1 zákoníku práce doplněn ještě čtvrtý důvod absolutní neplatnosti právního jednání, neboť je stanoveno, že „soud přihledne i bez návrhu k neplatnosti právního jednání, k němuž nebyl udělen předepsaný souhlas příslušného orgánu, v případech, kdy to stanoví výslovně tento zákon anebo zvláštní zákon“. Takovým souhlasem je např. souhlas odborů ve smyslu § 69 zákoníku práce (skončení pracovního poměru s funkcionářem odborové organizace) nebo § 306 zákoníku práce (vydání nebo změna pracovního řádu).

Absolutně neplatné právní jednání se považuje za existující, ale neplatné, takže kvůli vadám, se kterými zákon takovou neplatnost spojuje, z něj pro účastníky, ani pro třetí osoby nevznikají právní následky, jež by nastaly v důsledku bezvadného právního jednání. Absolutní neplatnost nastává přímo ze zákona, nemusí se jejich následků dovolávat některý z účastníků. Naopak se jich může dovolat každý (třetí osoba), kdo na tom má právní zájem. Soud k absolutní neplatnosti přihlíží z úřední povinnosti (bez návrhu). Obecně platí, že kdo způsobil neplatnost právního jednání, nemá právo namítnout neplatnost nebo uplatnit z neplatného právního jednání pro sebe

výhodu (§ 579 NOZ). Zákoník práce uvedený ještě zpřesňuje v § 19 odst. 3, podle něhož „neplatnost právního jednání nemůže být zaměstnanci na újmu, nezpůsobil-li neplatnost výlučně sám“.

Dle nejpřísnějšího výkladu bude důsledkem porušení zásady: zvláštní zákonné ochrany postavení zaměstnance, uspokojivých a bezpečných podmínek pro výkon práce a rovného zacházení se zaměstnanci a zákazu jejich diskriminace, jež z moci zákoníku práce představují veřejný pořádek, absolutní neplatnost právního jednání. Tak kupř. za rozpor se zásadou zvláštní zákonné ochrany postavení zaměstnance a za absolutně neplatný úkon by mohlo být považováno ujednání v pracovní smlouvě o tom, že mzda je „sjednána“ již s přihlédnutím k práci přesčas v situaci, kdy tatáž pracovní smlouva obsahuje ujednání, že výši mzdy stanovuje zaměstnavatel mzdovým výměrem. Takové ujednání bude podle novely zákoníku práce 2014 kolidovat nejen s § 114 odst. 3 zákoníku práce, ale i se zásadou zvláštní zákonné ochrany postavení zaměstnance, a tím pádem i s veřejným pořádkem.

Relativní neplatnost

Na právní jednání je třeba spíše hledět jako na platné než jako na neplatné (§ 574 NOZ), což je obecným pravidlem pro posuzování vad právních jednání, z něhož absolutní neplatnost a zdánlivost právních jednání představují toliko výjimky (občanský zákoník preferuje vše, co povede ve prospěch existence – platnosti jednání).

Relativně neplatné právní jednání je takové právní jednání, které je stíženo vadou, avšak tato vada není natolik devastující (intenzivní), aby došlo bez dalšího k prohlášení jeho neplatnosti.

Relativně neplatné právní jednání je platné do doby, než se jeho neplatnosti dotčená osoba dovolá. Právo dovolat se neplatnosti se promlčuje v obecné tříleté promlčecí lhůtě (§ 629 NOZ), přičemž z hlediska pracovněprávních vztahů, pokud se jedná o právní jednání uvedené v § 72 zákoníku práce, jde o dvouměsíční tzv. propadnou (prekluzivní) lhůtu (pozor však na nedostatky způsobující „zdánlivost“ – viz níže). Způsobil-li někdo neplatnost právního jednání, nemá právo namítnout neplatnost nebo uplatnit z neplatného právního jednání pro sebe výhodu (§ 579 NOZ), přičemž se však dále toto pravidlo specifikuje tím, že je-li neplatnost právního jednání stanovena na ochranu zájmu určité osoby,

může vznést námitku neplatnosti jen tato osoba (§ 586 NOZ).

Zásadní význam má věta § 1a odst. 1 zákoníku práce, jež obsahuje „smysl a účel“ zákonného ustanovení: „Smysl a účel ustanovení tohoto zákona vyjadřují i základní zásady pracovněprávních vztahů, jimiž jsou zejména (...)“, což má vliv na vazbu s § 580 občanského zákoníku upravující relativní neplatnost právních jednání.

Co z uvedeného plyne? Porušení některých zásad uvedených v § 1a odst. 1 zákoníku práce (spravedlivé odměňování zaměstnance a řádný výkon práce zaměstnancem v souladu s oprávněnými zájmy zaměstnavatele) povede pouze k relativní neplatnosti, které bude nutné se dovolat.

Zdánlivost – pozor na slova

„nepřihlíží se“

Novela zákoníku práce (zák. č. 303/2013 Sb.) v řadě ustanovení nahrazuje původní dovětky „je neplatný“ novým obratem „se nepřihlíží.“ Uvedená změna souvisí s předchozím výkladem – jde o další typ sankce nedovoleného právního jednání, ať už z důvodu jeho obsahu, nebo jeho formy: nebude-li splňovat zákoníkem práce stanovenou formu či obsah, vůbec se k nim nebude přihlížet, tj. jakoby taková jednání vůbec nebyla. Tak kupř. nově i dohoda o pracovní činnosti musí být vypovězena písemně, jinak se k výpovědi (například ústní) nepřihlíží. Pokud by zaměstnanci byla např. dána výpověď z pracovního poměru jen ústně nebo zaslána e-mailem, tak důsledkem nedodržení zákoníkem práce stanovené písemné formy bude nicotnost takového úkonu, tj. takové právní jednání bude zdánlivé – jakoby taková výpověď vůbec dána nebyla.

Neplatnost a náhrada škody

Rozdíl mezi neplatností a zdánlivostí spočívá také v tom, že pouze s neplatností je spojeno právo na náhradu škody. Kdo způsobil neplatnost právního jednání, nahradí škodu z toho vzniklou

straně, která o neplatnosti nevěděla (§ 579 odst. 2 NOZ); takový následek u zdánlivosti nenastává a je zcela nerozhodné, kdo ji způsobil.

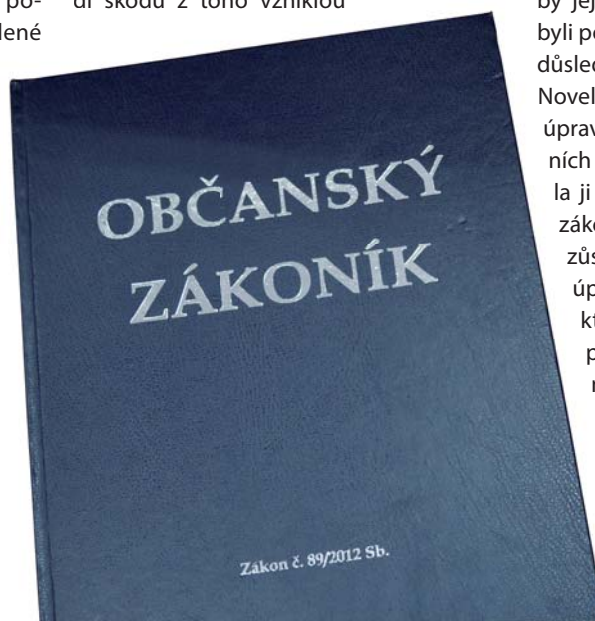
Smluvní volnost v pracovněprávních vztazích

Kogentnost a dispozitivita

Oblast soukromého práva je charakteristická tím, že má tzv. dispozitivní charakter, tj. upravuje určité chování pouze tehdy, pokud subjekty neprojeví odlišnou vůli; je tedy ponecháno na vůli subjektů právního vztahu, zda vymezené otázky mezi sebou neupraví jinak, odchylně od zákona; ten jim to nezakazuje. Naproti tomu ustanovení kogentní (imperativní, dominující) povahy (nařizující či zakazující) určité chování bez dalšího striktně stanoví, a to bez možnosti účastníků se od této normy odchýlit.

I když pracovní právo alespoň zčásti náleží k soukromému právu, vzhledem k ochranné funkci zákoníku práce (pracovního práva) zaměstnance vůči zaměstnavateli jako „silnější“ straně, je zásada smluvní volnosti výrazně modifikována celou řadou kogentních norem. V zákoníku práce je možné nalézt i ustanovení tzv. relativně kogentní (jen částečně donucující), které sice umožňuje účastníkům se odchýlit, ale jen částečně, pouze v jednom směru, zpravidla ve prospěch jen jednoho z účastníků. V zákoníku práce se zpravidla jedná o normy, které obsahují maximální hranici povinností, či naopak garantují nejmenší míru práv pro zaměstnance. Typicky normou relativně kogentní je úprava stanovení délky pracovní doby (§ 79 odst. 1, 2), která upravuje maximální délku pracovní doby, po kterou je zaměstnanec povinen vykonávat práci, nebo naopak úprava dob odpočinku (§ 90 – 92), která upravuje minimální nárok zaměstnance na odpočinek. Tyto normy se uplatňují nezávisle na vůli a rozhodování zaměstnavatelů a zaměstnanců. Pokud by se účastníci od těchto norem odchýlili, byli by jejich projevy vůle neplatné, popř. by byli postiženi jinými nepříznivými právními důsledky (sankcemi).

Novela zákoníku práce vypustila obecnou úpravu vymezení kogentních a dispozitivních norem ze zákoníku práce a přenechala ji obecné úpravě nového občanského zákoníku (§ 1 odst. 2). V zákoníku práce zůstala v § 4a odst. 3 pouze zvláštní úprava vztahující se na ustanovení, kterými se zapracovávají do našeho právního řádu předpisy EU. S ohledem na shora uvedené je zřejmé, že se účastníci pracovněprávních vztahů

budou setkávat s relativní a absolutní neplatností, jakož i zdánlivostí právních jednání daleko častěji než v ostatních oblastech soukromého práva.

Obec, brigádníci a mladí zaměstnanci

Svéprávnost zaměstnance a brigády

Další změnou je změna základních podmínek pro zavázání se k závislé práci, nově zařazená do § 35 odst. 1 občanského zákoníku: k závislé práci se bude moci zavázat nezletilý, který dovršil patnáct let a již ukončil povinnou školní docházku. Oproti tomu předchozí úprava zákoníku práce stanovala k zavázání se k závislé práci pouze podmínku dosažení 15 let (a podmínka ukončení povinné školní docházky byla dána teprve k samotnému nástupu do práce). Tato na první pohled zcela drobná změna může mít významný dopad právě pro atypické pracovněprávní vztahy – studentské brigády, realizované nejčastěji (nebo téměř výhradně) dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr nebo agenturním zaměstnáváním. Zatímco za stávajících podmínek si žák mohl uzavřít dohodu nebo pracovní poměr s agenturou již např. v květnu nebo v červnu (s tím, že výkon práce započne až v létě, po ukončení povinné školní docházky), nově si bude moci veškerou smluvní agendu vyřídit nejdříve 1. července příslušného roku, čímž je do určité míry méně konkurenceschopný vůči o rok či dva starším dospívajícím, kteří si brigádu domluví v předstihu a budou již disponovat (pro tuto otázku) dostatečnou svéprávností. Bezprostředně související je úprava daná § 35 odst. 2 NOZ, umožňující zákonnému zástupci nezletilého (mladšího 16 let) jeho pracovněprávní vztah rozvázat v zájmu jeho vzdělávání, vývoje nebo zdraví. Tato možnost je konkrétně upřesněna v § 56a a § 77 odst. 5 a 6 zákoníku práce a týká se i dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr. K takovému zrušení je třeba přivolení soudu, což může u zaměstnavatelů oprávněně vyvolávat obavy ze soudního sporu (a s tím spojenými vícenáklady).

Forma právního jednání při rozvazování pracovněprávního vztahu

Zvláště přísná je změna následků nedodržení formy u právních jednání směřujících k rozvázání právního poměru z neplatného na zdánlivé právní jednání (§ 50 odst. 1, § 60, § 66 odst. 2, § 77 odst. 4 zákoníku

práce). To neplatí jen pro pracovní poměr, ale i pro dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr, a zaměstnavatelům bude způsobovat nemalé obtíže, nebudou-li rozvázány řádně.

Jak již bylo řečeno, je-li právní jednání zdánlivé, hledí se na ně, jako by vůbec nebylo (§ 554 NOZ). Dojde-li tedy např. ke zdánlivému skončení pracovního poměru zrušením ve zkušební době, aniž by byla dodržena písemná forma, bude pracovní poměr i nadále trvat. Pokud by nastala situace, kdy by zaměstnavatel skončil pracovní poměr a zaměstnanec měl zájem na jeho pokračování (jenž by poté formálně projevilo), bylo by možné brát nepřidělování práce za překážku v práci na straně zaměstnavatele, za kterou zaměstnanci náleží 100 % průměrného výdělků. V takové situaci lze předpokládat úspěch zaměstnance v případě žaloby na zaplacení náhrady mzdy až za tři roky zpětně ode dne „skončení“ pracovního poměru (tedy za dobu odpovídající subjektivní promlčecí lhůtě – § 629 NOZ). Obdobně to platí i pro dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr.

Doporučení

U všech pracovněprávních vztahů velmi dbát a dodržovat důraz na formu právního jednání.

Další změny

Výklad pro zaměstnance nejpříznivější

Významné výkladové pravidlo přináší nový § 18 zákoníku práce, který stanoví: „*Je-li možné právní jednání vyložit různým způsobem, použije se výklad pro zaměstnance nejpříznivější.*“ Toto výkladové pravidlo se může týkat celé řady situací, například při sporech o interpretaci plnění příslušejících z kolektivní smlouvy, nároků na dovolenou, požitky apod. Při možnosti vícero výkladu je pro zaměstnance nejpříznivější zřejmě to, co on sám preferuje.

Dohody o srážkách ze mzdy

Úprava dohod o srážkách ze mzdy již není v § 327 zákoníku práce, ale v § 2045 – 2047 NOZ. Nově lze dohodou o srážkách zajistit jakýkoliv dluh (vrací se úprava platná do 2006, od roku 2007 bylo možné zajistit mimo dluh zaměstnance vůči zaměstnavateli jen výživné). Pokud nepůjde o dluh vůči zaměstnavateli, uzavření dohody o srážkách podléhá předchozímu souhlasu zaměstnavatele. Výše srážek nesmí přesáhnout polovinu mzdy (zřejmě čisté mzdy), resp. ani nezabavitelnou částku

podle OSŘ (§ 148 odst. 2 zákoníku práce). Náklady spojené s prováděním srážek ze mzdy nese plátce mzdy (zaměstnavatel), nicméně při více dohodách u druhé a každé další nese náklady dlužník (zaměstnanec). U dohody o srážkách ze mzdy se nepožaduje písemná forma, lze ji však vřele doporučit.

Zakázaná ujednání a postupy

Zákoník práce v § 346d zakazuje (vylučuje) v pracovním právu použití některých institutů běžně používaných v občanském právu. Zejména se zakazuje zajistit dluh zaměstnance zástavním právem, pokud má dluh vzniknout v budoucnu; zadržet k zajištění dluhu z pracovněprávních vztahů movitou věc druhé strany; postoupit pohledávku vycházející z pracovněprávních vztahů; postoupit smlouvu; převzít dluh zaměstnance vůči zaměstnavateli, nebo naopak; sjednat smluvní pokutu v jiných případech, než zákoník práce dovoluje; zaměstnanci se nemohou zavázat k plnění povinnosti společně a nerozdílně. V případě porušení těchto zákazů se k takovému právnímu jednání nepřihlíží (jedná se o zdánlivá jednání).

Znění úpravy vnitřního předpisu

Vnitřní předpis (§ 305 zákoníku práce) smí stanovit pouze práva (výhody) zaměstnanců. V případě, že vnitřní předpis bude obsahovat povinnosti zaměstnanců (nad rámec, který zákon stanoví), nepřihlíží se k nim (§ 4a zákoníku práce). Pro rozvedení povinností zaměstnanců (např. ohledně dovolených, docházky apod.) bude potřeba striktně využívat úpravy pracovního řádu (který mj. podléhá souhlasu odborové organizace). Vnitřní předpis tak může sloužit pouze ke zvýšení tzv. minimálního sociálního standardu zaměstnanců (tj. k navýšení jejich nároků nad minimální standard zaručený zákoníkem práce).

Lze uzavřít, že pracovní právo sice nebylo rekodifikační legislativou dotčeno kvantitativně, ale kvalitativně. Neobratný přístup zákonodárce a z toho plynoucí komplikace, nepředvídatelnost, nesrozumitelnost a právní nejistota lze přičíst chvatu, v jaké se novela přijímala, a zásahům provedeným až v rámci zákonodárského procesu v Poslanecké sněmovně. Nezbude než vyčkat soudní judikatury, aby zřetelněji vymezila meze zákonného rámce.

Mgr. Ludvík Matoušek
KVB advokátní kancelář s.r.o.
www.akkvb.cz

Vyberte si svoji slevu!

Je lepší mít chvílkový pocit štěstí, když si za **a)** zatočíte kolem v prodejně nebo za **b)** jej zažívat pokaždé, když usednete za volant svého stroje?

Věříme, že **b)** je správně, proto u nás žádné takové kolo nenajdete. Nabízíme solidní stroje za solidní ceny a do 15. července 2014 i se solidními slevami.

Nezáleží tedy na tom, co vám padne, ale jen na tom, na jaký stroj padne vaše volba, a můžete ušetřit až 120 000 Kč*. Pro bližší informace se obraťte na svého prodejce techniky John Deere.

John Deere – spolehlivost ještě nikdy nebyla dostupnější!

**/ výše slevy bez DPH*

JOHN DEERE

AKCE

do 15. 7. 2014

 STROM

 [facebook.com/StromPraha.cz](https://www.facebook.com/StromPraha.cz)

www.StromPraha.cz, www.JohnDeere.cz

Jsou česká města připravená na zahraniční rozvojovou spolupráci?

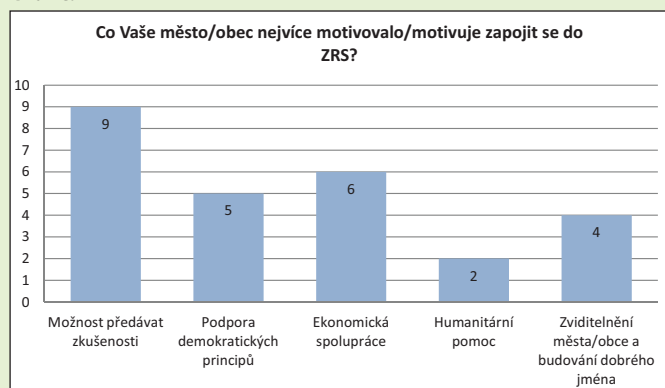
Svaz dne 30. dubna 2014 zorganizoval v rámci projektu Podpora zapojení měst a obcí ČR do zahraniční rozvojové spolupráce vzdělávací seminář. V jeho průběhu zazněly příspěvky od zástupců Ministerstva zahraničních věcí a České rozvojové agentury, příklady dobré praxe představili jak experti z nizozemské a norské asociace místních samospráv, Rady evropských obcí a regionů, tak zástupci českých měst. Ukázalo se, že zahraniční rozvojová spolupráce municipalit není zatím v České republice příliš rozšířená a jejímu většímu rozvoji brání zejména nedostatek financí, malá informovanost měst a také malé množství kvalitních modelových projektů.

Zahraněční rozvojová spolupráce (ZRS) je jedním z hlavních nástrojů podpory rozvoje v chudších částech světa, který je financován vyspělými státy. Představuje tak pomoc vyjádřenou transferem financí, materiálu, expertní nebo technickou asistencí za účelem dlouhodobého udržitelného rozvoje partnerských zemí. Koncepční materiály ZRS vytváří Ministerstvo zahraničních věcí, identifikaci, realizaci a administraci samotných projektů provádí Česká rozvojová agentura, ale také další ministerstva. Významnými aktéry ZRS jsou také nevládní neziskové organizace, podnikatelé a firmy a v menší míře také univerzity. Aktivita české ZRS se soustředí ve dvou skupinách zemí. Jedná se o země programové – Afghánistán, Bosna a Hercegovina, Etiopie, Moldavsko a Mongolsko a země projektové – Gruzie, Kambodža, Kosovo, Palestinská autonomní území a Srbsko. Tematicky se pomoc zaměřuje na oblasti životního prostředí, zemědělství, sociálního rozvoje, ekonomického rozvoje a podpory demokracie, lidských práv a společenské transformace.

Česká města chtějí předávat své zkušenosti v rámci zahraniční rozvojové spolupráce

Z průzkumu, který realizoval v dubnu v rámci stejného projektu Svaz, vyplynulo, že česká města se do zahraniční rozvojové spolupráce zapojují spíše výjimečně. V rámci průzkumu bylo s dotazníkem osloveno 300 měst a vyplněný dotazník nazpět zaslalo 64 z nich. Pouze 10 měst však uvedlo, že již má zkušenosti se ZRS a přibližně jedna třetina měst uvedla, že zná cíle a priority zahraniční rozvojové spolupráce ČR. Na druhé straně však více než 60% oslovených měst považuje zahraniční rozvojovou spolupráci za prospěšnou či spíše prospěšnou.

Graf č. 1

Tabulka č. 1: Konkrétní příklady rozvojové spolupráce

Typ aktivity	Země
výměna lékařů	Bělorusko
darování hraček	Gruzie
humanitární pomoc	Filipíny
podpora fairtrade	Malawi
projekt Jak končí starý režim a začíná nový	Ukrajina
zřízení telekomunikační a vodovodní sítě, oprava veřejných budov	Srbsko
kulturní, volnočasové aktivity	Ukrajina
vzdělávání v předkolním věku, spolupráce středních škol, místní rozvoj	Ukrajina
výměna projektových manažerů městských úřadů	Srbsko
humanitární pomoc	Afghánistán, Kosovo
výměna expertů	Gruzie

Zajímavé výsledky přináší pohled na motivaci jednotlivých měst vstupovat do ZRS – hlavním stimulem je možnost předávat zkušenosti – tuto informaci uvedlo 9 z 10 měst. Pak následuje ekonomická spolupráce a podpora demokratických principů – graf č. 1. Tabulka č. 1 představuje výčet typových realizovaných projektů českých měst – je vidět, že aktivity směřují převážně do oblasti vzdělávání, kultury či malých infrastrukturních projektů. Frekvenci spolupráce je možné hodnotit jako velmi intenzivní, protože 7 měst spolupracuje vícekrát za rok a zbylá 3 jedenkrát za 1 až 2 roky.

Přestože má doposud zkušenosti se ZRS pouze 10 měst, celkem 32 dotazovaných měst z průzkumu (tedy přesně polovina) uvedla, že má zájem zapojit se do ZRS v budoucnu či rozšířit svoje aktivity. Z geografického hlediska významně převažuje preference v oblasti východní Evropy a Balkánu – celkem přes 60% dotazovaných měst. Tematické zaměření zahrnuje kulturu a sport, školství, životní prostředí, místní ekonomický rozvoj či sociální oblast – graf č. 2. Do určité míry tak kopírují tematické oblasti české ZRS zmíněné v prvním odstavci tohoto článku. Co se týká ideální formy spolupráce, tak převažují studijní cesty a stáže a výměnné pobyty a dále města shodně preferují dlouhodobé i jednorázové projekty.

Graf č. 2

Zahraníční příklady: místní samosprávy jsou schopné stavět mosty tam, kde ostatní selžou

Decentralizovaná rozvojová spolupráce místních samospráv funguje v Nizozemsku již řadu desetiletí. Může mít několik forem, z nichž první lze popsat jako iniciativa zespodu, přičemž priority si určují samotní aktéři – města. Nevýhodou takové spolupráce je její malý rozsah a dopad a obtížná kontrola kvality. Druhá forma je smíšená a priority zde určuje Zahraníční agentura asociace místních samospráv – VNG International – spolu s městy – výhodou této formy je její větší efektivnost a udržitelnost. Třetí forma je konzultační, kdy ministerstvo zahraničí určuje priority a geografické zaměření spolupráce a města poskytují své expertní znalosti. Nevýhodou této formy je vzdálenost projektů od samotných aktérů – priority určuje někdo jiný – a větší administrativní náročnost. Obecně však platí, že decentralizovaná kooperace je finančně významně podporována ministerstvem zahraničí a spravování rozpočtu a celkový management těchto aktivit řídí VNG International. Podobná situace je také v Norsku – zde je asociace místních samospráv zastřešující organizací, která administruje velké grantové programy a rozděluje je dále na menší projekty přímo norským municipalitám. Přitom má na starosti jak výběr vhodných rozvojových projektů, tak jejich vyhodnocení a poskytuje také konzultace zájemcům o tyto dotační příspěvky.

Financování a další vývoj zahraniční spolupráce českých měst

Situace v České republice je odlišná. Přestože sdělení Evropské komise z roku 2008 „Místní samosprávy: aktéři pro rozvoj“ vyzdvihuje přidanou hodnotu evropských samospráv v rozvojové spolupráci,

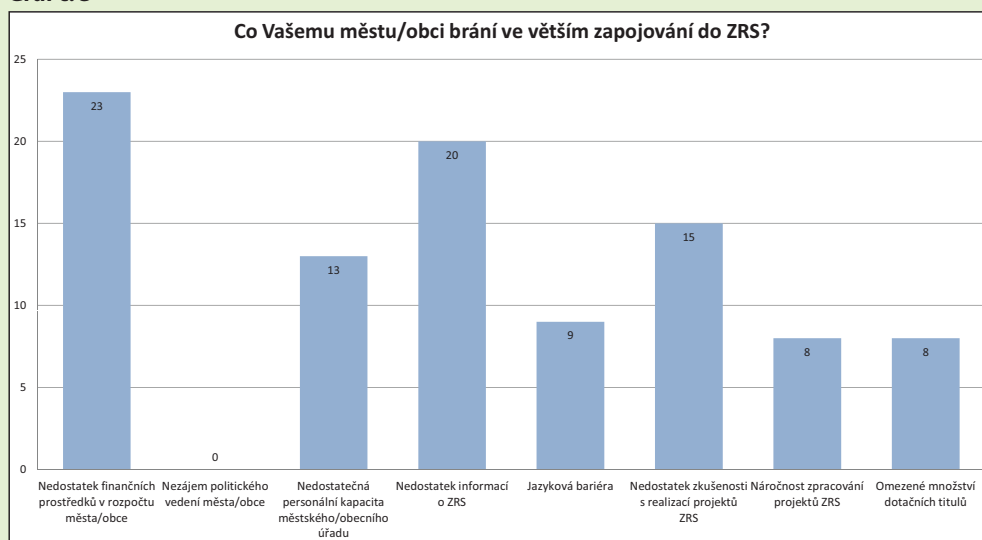
Koncepce zahraniční rozvojové spolupráce České republiky na období 2010–2017 se o místě a roli místních samospráv vůbec nezmiňuje. Tento fakt potvrzuje také to, že rámec dotačních titulů České rozvojové agentury dosahuje roční alokace pro města a kraje pouze 1 mil. Kč a navíc je vyžadována spoluúčast 40%. Neefektivitu takového nastavení podpory ZRS českých samospráv potvrzuje i to, že v letošním roce nebyla vyčerpána ani takto nízká alokace. V tomto smyslu z výzkumu vyplynulo také to, že všechna města (10 z 10), která již mají zkušenost se ZRS, financují své projekty z vlastního rozpočtu,

pouze 3 z 10 využívají dotační zdroje EU a 2 z 10 využívají dotační zdroje ČR. Na druhé straně, největší překážkou pro ta města, která mají zájem zapojit se do ZRS v budoucnu či rozšířit svoje aktivity (celkem 32 měst), je nedostatek finančních prostředků v rozpočtu města a malá informovanost o ZRS – graf 3.

V dané situaci se tedy nabízí inspirace příklady dobré praxe ze zahraničí. Jedním z funkčních řešení by mohlo být vytvoření grantového schématu pro česká města, který by administroval Svaz a do nějž by prostředky vložilo Ministerstvo zahraničních věcí. Je však nutné, aby zájem o ZRS projevilo společně více měst, přičemž Svaz je tou správnou platformou, která by mohla podobnou iniciativu podpořit a zaštitit. Že by to mohla být správná cesta, potvrdil na semináři také Martin Náprstek, zástupce ředitele České rozvojové agentury: „Jakmile uvidíme zvýšený zájem českých měst o zahraniční rozvojovou spolupráci, je možné uvažovat o nějaké změně. Zástupci měst nám musí ukázat, že je pro ně toto téma opravdu důležité.“

Mgr. Otto Mertens

Mezinárodní poradenské centrum obcí (MEPCO)

Graf č. 3

Tento článek vznikl v rámci projektu Podpora zapojení měst a obcí ČR do zahraniční rozvojové spolupráce podpořeného v rámci zahraniční rozvojové spolupráce ČR.

Projekt mezi setkáním starostů a shromážděním obcí

Projekt meziobecní spolupráce dospěl do své poloviny. Mezi 30. dubnem a 12. květnem proběhla čtyři setkání s celkem 234 motivujícími starosty, a to v Plzni, Praze, Brně a Olomouci. Jejich hlavním tématem byla příprava Shromáždění zástupců obcí.

Motivující starostové mají v projektu několik úkolů. Jak už jejich označení napovídá, motivují své kolegy z obcí k zapojení do aktivit souvisejících s projektem. Jsou však také jakousi spojkou mezi představiteli obcí a realizačními týmy v území. S těmito týmy jsou v pravidelném kontaktu a spolupracují s nimi, zejména pak s koordinátorem meziobecní spolupráce. Zprostředkovávají vzájemnou komunikaci mezi představiteli obcí, projekt jim prezentují, aktivně se účastní jejich zasedání. Mají být také nápomocni při organizování oficiálních shromáždění zástupců obcí a to je úkol, který je právě v těchto dnech aktuální, je to vlastně klíčový milník uzavírající první polovinu projektu.

Na shromáždění budou projednávány výsledky analýz jednotlivých oblastí a navrhovány řešení identifikovaných problémů. Bude odsouhlasen výběr volitelného tématu. V ORP, kde řeší meziobecní spolupráci i v území aglomerace, bude podána informace o dosaženém pokroku v této oblasti. Realizačnímu týmu a motivujícím starostům pak shromáždění schválí další postup pro aktivity v druhé části projektu.

Jaromír Jech, ředitel Kanceláře pro projekty a vzdělávání Svazu, očekává, že připravovaná shromáždění vyzní pozitivně. Přesvědčuje ho dosavadní zájem obcí, starostů i lidí řešících projekt. „Ze školení zaměstnanců v územích mohu odhadnout, že minimálně tři čtvrtiny z nich projekt nebere jenom tak, že si vydělá nějakou tu korunu, ale že v něco věří, je vidět, že se snaží, aby to území skutečně prosperovalo, aby se zlepšily veřejné služby občanům. Obzvláště to vidím u lidí, kteří mají zkušenosti a jsou třeba z místních akčních skupin. Tam, kde po léta

pracují na místním partnerství, si význam projektu uvědomují,” shrnuje Jaromír Jech.

Co bude následovat po prvních shromážděních?

Úkoly jsou rozděleny do tří intervalů. V prvním, tedy v období od června až září 2014, koordinátoři meziobecní spolupráce zajistí zpracování připomínek oponentů do analytických částí jednotlivých dílčích rozvojových strategií a zapojí se do institucionalizace meziobecní spolupráce. Do 30. září pak má být předložena zpracovaná analytická část volitelného tématu.

Druhý interval (říjen 2014 - leden 2015) se ponese mj. ve znamení komunikační platformy neformálního setkávání starostů a prací na dílčích rozvojových strategiích. Právní tým předá do 31. ledna 2015 konečnou podobu právních dokumentů pro dané ORP k případné transformaci či založení dobrovolného svazku obcí, která bude zpracována se zohledněním připomínek a dle místních podmínek území ORP. Realizační tým předložené právní dokumenty dopracuje a připraví k projednání na II. oficiálním setkání představitelů obcí. Dále je povinen do 20. prosince 2014 předložit Svazu jednotný dokument obsahující čtyři kompletní rozvojové strategie.

Ve finále projektu, tedy ve třetím časovém intervalu mezi únorem až červnem 2015, smluvní partner zorganizuje II. oficiální setkání představitelů obcí v území ORP. V případě, že se na setkání starostové dohodnou na založení nového svazku, pak se doporučuje založit Přípravný výbor pro vznik Svazku obcí územního obvodu ORP. Tento přípravný výbor pak přebírá

iniciativu a připraví vlastní návrh smlouvy o založení (či transformaci existujícího) svazku, ale tyto aktivity jsou už za věcným a časovým rámcem Projektu meziobecní spolupráce.

Se zmiňovanou institucionalizací je připraven pomoci právní tým projektu, který poskytuje bezplatné služby. Ty zahrnují průběžné právní poradenství a tvorbu základatelských dokumentů. Území mohou žádat o revizi nebo přímo změnu dokumentů již existujícího svazku obcí, nebo si nechat vytvořit dokumenty potřebné k založení nového svazku. Na právní poradnu se mohou obracet všichni představitelé obcí v ČR elektronicky mailem (pravnik.mos@smocr.cz) nebo telefonicky. Dostupná je od pondělí do pátku od 10 do 18 hodin a bude provozována až do 30. června 2015.

Na setkáních motivujících starostů byly také prezentovány výsledky dotazníku adresovaného představitelům obcí a dobrovolných svazků. Jiří Hužera, metodik odborného týmu projektu, uvedl, že velmi vysoké preference ve spolupráci obcí byly zjištěny v případě školství (zhruba 65 % obcí) a u spolupráce dobrovolných hasičů, spojenou i s problematikou pomoci při krizových situacích. Důležité jsou i výsledky analýzy ochoty nebo naopak případné averze či nechuti obcí k vzájemné spolupráci. Jako výbornou vzájemnou spolupráci hodnotí přibližně 28 % všech odpovědí, jako velmi dobrou 34 % a jako dobrou 25 %.

Prezentace, fotografie a dokonce videorozhovory ze setkání motivujících starostů najdete na stránkách www.obcesobe.cz.

Mgr. Tomáš Cikrt
manažer publicity

Nová generace
zobrazení postupů

ASPI Navigátor

ASPI Navigátor je unikátní interaktivní průvodce potřebnými postupy a procesy z různých právních oblastí

Výhody ASPI Navigátor

- Přehlednost a rychlá orientace v celém procesu
- Spolehlivost díky propojení na právní předpisy
- Průběžné aktualizace
- Sledování aktivit všech zúčastněných stran
- Intuitivní ovládání
- Vytvořený profesionály z jednotlivých oborů

Jedinečné funkcionality

Srozumitelné grafické zobrazení celého postupu ve schématech

Přehledně ukazuje všechny nutné kroky včetně jejich posloupnosti a termínů – kdo, co, komu, do kdy...

Interaktivní propojení na předpisy

Výstižný popis postupu propojený na předpisy a související komentáře, judikaturu, vzory...

Komplexní pohled na daný postup

Představuje úkony od začátku do konce a ukazuje možné varianty průběhu řízení.

Seznamte se s novinkami

ASPI Navigátor | Stavební řízení a **ASPI Navigátor | Veřejné zakázky**

Ubývá interních auditorů

Celkový počet interních auditorů ve veřejné správě v posledních letech klesá, zejména ve státní správě, na obcích a krajích zůstává jejich počet víceméně konstantní. Útvary interních auditů bývají personálně malé, 37 % všech auditorů ve veřejné správě pracuje samo, do tří zaměstnanců mají útvary v 63 % případech. Na základě toho klesá rovněž také počet provedených interních auditů.

Ve dnech 23. – 24. dubna 2014 se na Krajském úřadě Libereckého kraje sešli interní auditori ze všech úrovní orgánů veřejné správy a jejich organizací na workshopu, který nesl název „Benchmarking nejen auditní činnosti ve veřejné správě“. Akci organizoval Český institut interních auditorů. Mezi úvodními slovy zazněla i prezentace s představením poslání, cílů a činnosti Svazu.

S představením benchmarkingové iniciativy BI 2005 vystoupily zástupkyně měst Říčany a Uherské Hradiště. Tato iniciativa představuje neformální sdružení zhruba

70 měst a obcí, které se snaží zvyšovat efektivitu prostřednictvím porovnávání, výměny informací a dobrých praxí. Co tedy vlastně benchmarking představuje? Jedná se o moderní metodu řízení kvality založenou na měření, porovnávání a analýze měřitelných dat. Skrze metodu učení se od druhých může tedy docházet k vlastnímu zlepšení. Lze takto nenuceně komparovat efektivitu, nákladovost i kvalitu poskytovaných služeb veřejné správy s obdobnými subjekty. V rámci BI 2005 se sleduje celkem 54 různých agend od řízení lidských zdrojů přes nákladovost úřadů po výkon vybra-

ných samosprávných činností. Je k tomu využíván software, který dokáže porovnat jednotlivé vstupní údaje a vytvářet různé poměrové ukazatele. Komparace je možná nejen mezi jednotlivými radnicemi, ale i z hlediska času. Na základě takto získaných údajů je možno vyhotovit například mapu možných rizik, což má následně další využití pro práci interních auditorů či kontrolorů. Konkrétní aplikací této metody je například porovnávání počtu služebních vozů, najetých kilometrů či výdajů na pohonné hmoty. Lze tak získat porovnání nákladů na jeden služební vůz, počet najetých kilometrů na zaměstnance apod.

Je vidět, že nové a inovativní metody mohou přispět ke zlepšování fungování veřejné správy, užitečných názorů a možných získání zkušeností je celé řada.

Ing. Mgr. David Sláma
legislativně-právní odd. Kanceláře Svazu

Vy se ptáte, my odpovídáme

K povinnosti obce zajistit nádoby na odpad

Dotaz:

Obecně závaznou vyhláškou má obec stanovený způsob nakládání s odpady a jejich třídění. V odloučené chatové oblasti chatáři vyžadují přistavení velkoobjemového kontejneru na směsný komunální odpad v sezóně přes víkend, kde však mnohdy končí i jiný odpad, než pro který je kontejner určen. Místo na tříděný odpad je nedaleko chat, obec má i určené sběrné místo na objemný a nebezpečný odpad v centru obce. Musí obec zajistit kontejner na směsný komunální odpad pro chaty v místě chatové oblasti? Popelnice na komunální odpad nejdou použít, protože k chatám nezajede sběrný vůz.

Odpověď:

Obec má podle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů, povinnost určit místa, kam mohou fyzické osoby odkládat komunální odpad, který vyprodukují. Podle téhož zákona pak mají fyzické osoby povinnost odkládat svůj komunální odpad na místech k tomu takto určených. Proto není přímo povinností poskytnout žádaný kontejner, ale je nutné označit místo, které bude chatové oblasti sloužit pro odkládání směsného komunálního odpadu. Mezi způsobem, jakým je jednotlivým občanům a vlastníkům nemovitostí v obci umožněno „zbavit se“ komunálního odpadu, by neměly být neodůvodněné rozdíly.

Obec je původcem všeho komunálního odpadu na svém území se všemi povin-

nostmi původce odpadu, nestanoví-li zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů (dále „ZoO“), jinak. Podle § 4 písm. b) ZoO je komunálním odpadem veškerý odpad vznikající na území obce při činnosti fyzických osob, který je uveden jako komunální odpad v Katalogu odpadů, s výjimkou odpadů vznikajících u právnických osob nebo fyzických osob oprávněných k podnikání. Obec se stává původcem komunálních odpadů v okamžiku, kdy fyzická osoba odpady odloží na místě k tomu určeném; obec se současně stane vlastníkem těchto odpadů (§ 4 odst. 1 písm. w) ZoO). Povinnosti obce jako vlastníka a původce komunálního odpadu jsou stanoveny obecně v § 16 ZoO a speciálně pro obce v § 17 ZoO. V odst. 3 § 17 ZoO je stanoveno, že obec je povinna v souladu se zvláštními právními předpisy určit

místa, kam mohou fyzické osoby odkládat komunální odpad, který produkují. Podle odst. 4 § 17 ZoO jsou fyzické osoby povinny odkládat komunální odpad na místech k tomu určených a ode dne, kdy tak obec stanoví obecně závaznou vyhláškou, komunální odpad odděleně shromažďovat, třídít a předávat k využití a odstraňování podle systému stanoveného obcí, pokud odpad samy nevyužijí. Z uvedeného tedy vyplývá, že určit místa, kam fyzické osoby mohou odkládat komunální odpad, je povinností obce jako původce a vlastníka komunálního odpadu.

Povinností fyzických osob je podle § 17 odst. 4 ZoO na těchto místech odpad odkládat.

Jak také vyplývá z výše uvedených ustanovení zákona, jedná se o povinnost obce

místa pro odkládání komunálního odpadu vyznačit a s tím související povinnost obce zajistit pravidelný odvoz komunálního odpadu z míst k tomu určených. Obec není povinna přistavovat kontejner přesně tak, jak by si to představovali chatáři, ale měla by zajistit, aby i ve vztahu k chatové oblasti bylo určeno místo, kam je možné komunální odpad odkládat a z tohoto místa odpad pravidelně odvázet. Mezi způsobem, jakým je jednotlivým občanům a vlastníkům nemovitostí v obci umožně-

no „zbavit se“ komunálního odpadu, by přitom neměly být činěny neodůvodněné rozdíly (zásada rovnosti) – lze samozřejmě akceptovat, že z určitých míst nelze odvázet standardní popelnice, obec by však neměla po těchto osobách např. vyžadovat, aby komunální odpad samy vozily v určené dny na druhý konec obce, pokud jsou ostatním popelnice standardně vyváženy přímo od domu (tj. obec by měla zajistit alespoň přiměřený alternativní způsob, jak mohou chatáři odkládat odpad).

Lze tedy shrnout, že obec nemá zákonnou povinnost zajistit pro chatáře kontejner na směsný komunální odpad. Na druhou stranu nelze než doporučit nalezení kompromisního řešení, které by v konečném důsledku mohlo zabránit znečišťování chatářské oblasti odpady odkládanými na jiná než k tomu určená místa. Dále je třeba mít na paměti, že i vůči odlehlé chatářské kolonii musí být místo pro odklad komunálního odpadu určeno.

Zveřejnění záměru při změnách nájemní smlouvy

Dotaz:

Obec uzavřela v roce 2006 nájemní smlouvu s fyzickou osobou (zemědělcem) na pronájem pozemků za účelem zemědělské činnosti nájemce. Nájem byl sjednán na dobu určitou od 13. 2. 2006 do 31. 12. 2011. Po 1. 1. 2012 nájemce řádně platil nájem a pozemky řádně užíval, proto docházelo k prodloužení nájemní smlouvy ze zákona bez uzavření nějakého speciálního písemného dodatku. Nájemce nyní požádal o změnu v osobě nájemce na svého syna, který přebírá nájemcovu zemědělskou činnost. Dále by chtěl rozšířit předmět nájmu o další pozemek, který doposud obec nepronajímá nikomu, s tím, že všechny pozemky by nově užíval jeho syn. Můžeme uzavřít dodatek k pachtovní smlouvě se změnou osoby nájemce a v tomto smyslu zveřejnit záměr dodatku smlouvy a zároveň záměr rozšíření předmětu stávající nájemní (pachtovní) smlouvy? Nebo je vhodnější jiný postup?

Odpověď:

Uvádíte, že máte uzavřenou nájemní smlouvu. Platí, že pokud dojde k podstatné změně existujícího smluvního vztahu (v tomto případě nájemní smlouvy), musí být záměr podle ustanovení § 39 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, zveřejněn. Dispozice obecním majetkem podle tohoto ustanovení nelze redukovat pouze na úmysl obce uzavřít konkrétní smlouvu (tj. konstituovat mezi obcí a třetí osobou určitý právní vztah). Tuto povinnost je třeba vztáhnout též na veškeré změny v již konstituovaných právních vztazích (tj. de facto na změny uzavřených smluv), které se týkají další existence těchto právních vztahů. Změna subjektu na straně nájemce bezpochyby podstatnou změnou smluvního vztahu podle našeho názoru je, navíc dochází k pronajmutí i dalšího pozemku, a proto je nutné v tomto případě záměr zveřejnit.

Je třeba také upozornit, že podle přechodného ustanovení § 3074 NOZ se nájmy (již uzavřené nájemní smlouvy) řídí od nabytí účinnosti tímto zákonem, avšak vznik nájmu, jakož i práva a povinnosti vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se posuzují podle dosavadních právních předpisů. To však neplatí mj. pro pacht. Je tedy na vašem zvážení, zda s ohledem na obsah uzavřené nájemní smlouvy tuto smlouvu ponecháte v současném znění

a režimu (a v tom případě se bude řídit – jde-li obsahově o pacht – předchozí právní úpravou), nebo budete mít zájem na úpravě současné smlouvy např. formou dodatku tak, aby byla zohledněna nová úprava pachtu (tzn. ze smlouvy nájemní se stane smlouva pachtovní).

Otázka, zda má být smlouva dohodou ukončena a poté má být uzavřena smlouva nová, nebo zda má být změna provedena dodatkem, nemá správnou odpověď. Záleží na příslušném obecním orgánu, kterou formu zvolí. V každém případě, tedy jak v případě dodatku, tak i vytvoření smlouvy nové, bude třeba přijmout a zveřejnit záměr.

V případě pochybností o tom, zda určitá změna smlouvy podléhá povinnosti zveřejnění podle § 39 odst. 1 zákona o obcích, lze doporučit – k posílení právní jistoty obcí konstituovaných právních vztahů – aby záměr zveřejněn byl. Lze tak předejít budoucím sporům o platnost uzavřených smluvních dodatků i riziku náhrady škody v případě, pokud by uzavřený smluvní dodatek byl z důvodu nezveřejnění záměru shledán soudem neplatným.

Výše uvedené lze tedy shrnout tak, že pokud dochází ke změně nájemní smlouvy (ať již ke změně v osobě nájemce nebo v rozšíření pronajímaných pozemků), tak bude nutné zveřejnit záměr. Je na zvážení, zda je pro vás praktičtější stávající nájemní smlouvu ukončit, nebo uzavřít dodatek – obě možnosti jsou možné. Taktéž je možné, že

se dohodnete, že ze stávající smlouvy nájemní se stane smlouva pachtovní. I v tomto případě lze doporučit zveřejnit záměr, byť v případě pachtu by záměr neměl být nutný.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, požadavek na zveřejnění záměru pro taxativně vyčtené dispozice obecním nemovitým majetkem stanovuje v § 39. Vzhledem k tomu, že při těchto majetkoprávních dispozicích je zveřejnění záměru nezbytností, protože jeho absence by podle ustanovení § 41 znamenalo absolutní neplatnost právního úkonu, tak zastáváme názor, že ustanovení § 39 není možné vykládat extenzivně, a proto povinnost zveřejnit záměr bude i po nabytí účinnosti nového občanského zákoníku platit pouze pro prodej, směnu, darování, pronájem či výpůjčku nemovitého obecního majetku. Pro pacht a výprosu (tedy smluvní typy blízké současným vyjmenovaným dispozicím) podle našeho názoru není třeba záměr zveřejňovat. Nejedná se však o názor nesporný a lze se z důvodu blízkosti pachtu s nájmem a výprosu s výpůjčkou setkat i s jiným výkladem.

Do budoucna patrně lze očekávat novelu zákona o obcích, která tyto nové instituty zohlední. V každém případě lze doporučit v případě pochybností, zda záměr zveřejňovat, v duchu transparentnosti a hospodárnosti jít cestou jistoty a záměr, i nad rámec povinností stanovených zákonem, zveřejnit.

Města a obce hledají partnera v ČR

Obec Velké Ripňany, Slovensko

Počet obyvatel: 2 000

Charakteristika: Obec Velké Ripňany se nachází v Nitrianském kraji nedaleko města Topoľčany. Obec a její okolí má převážně zemědělský charakter, ale působí zde i menší průmyslové podniky, firmy na uskladnění obilí a řemeslníci. V obci má sídlo Ústřední

kontrolní a zkušební ústav. Nachází se zde mateřská a základní škola, kterou navštěvuje téměř 400 žáků. Působí zde také sportovní kluby, folklórní soubor, myslivecké sdružení apod. Každoročně v červenci se v obci koná festival moderní hudby Ripfest.

Oblast spolupráce: kulturní a historické dědictví, architektura, náboženství, sport, ekologie a zemědělství, obec má také zájem

o realizaci společného projektu v rámci programu Evropa pro občany.

Bližší informace naleznete na webových stránkách: www.partnerskamesta.cz nebo <http://www.velkeripnany.sk/>.

V případě zájmu o navázání spolupráce kontaktujte oddělení vnějších vztahů Kanceláře Svazu – Gabriela Hůlková, hulkova@smocr.cz, 234 709 724, 733 182 293.

Z jednání komor a komisí

vybráno ze zápisů

Pracovní skupina pro strukturální politiku, 7. května 2014, Praha

Ústředním tématem jednání, kterého se účastnili i zástupci MMR a ITI/IPRÚ, byla aktuální otázka dopracování dokumentů k územní dimenzi a integrovaným nástrojům. Důležitou roli zde sehrává MMR, které se zavázalo k vypracování dvou stěžejních dokumentů – Národního dokumentu k územní dimenzi (NDÚD) a Metodického pokynu pro využívání integrovaných nástrojů (MPIN). Dle informací budou oba dokumenty odeslány do mezirezortního připomínkového řízení koncem května. Svaz aktivně zasahuje do vývoje a příprav nového programového období i tím, že se zavázal v rámci projektu HorizontIS zpracováním tzv. Manuálu ITI/IPRÚ, který umožní definování pravidel a vztahů pro nositele integrovaných nástrojů. Pracovní

skupina ve svém usnesení požaduje po Národním orgánu pro koordinaci (NOK) vyčlenění transparentní odborné způsobilé kapacity s odpovědností za implementaci územní dimenze a její uplatnění v jednotlivých OP (zejména v otázce integrovaných nástrojů ITI/IPRÚ). V souvislosti s výše uvedenými dokumenty (NDÚD a MPIN) požaduje, aby součástí usnesení vlády, která bude schvalovat tyto dokumenty, byl úkol jednotlivým ministrům zohlednit relevantní části těchto dokumentů v operačních programech. Posledním bodem usnesení je požadavek na NOK, aby ve spolupráci s řídicími orgány definoval výši alokace v rámci jednotlivých prioritních oblastí operačních programů pro IPRÚ.

Předsednictvo Komory obcí, 13. května 2014, Praha

Hosty jednání měli být brig. generál Drahoš Ryba, generální ředitel Hasičského záchranného sboru ČR, a rovněž zástupci Úřadu práce ČR. Bohužel žádný z hostů se na zasedání nedostavil, zástupci Úřadu práce se ani neomluvili. Přítomní členové předsednictva Komory tedy po kontrole zápisu z minulého jednání diskutovali převážně v rámci různého. Předseda Josef Bezdíček nejprve informoval o jednání se Spolkem pro obnovu venkova k požadavku vyčlenění 80 % finančních prostředků z integrovaného nástroje CLLD pro obce (shoda na společných výstupech

obou asociací). Dále své kolegy seznámil s problematikou hrazení poplatků za stavební řízení, u nichž došlo k výraznému navýšení, a s problematikou plateb za vynětí pozemků ze zemědělského půdního fondu – příslušné rezorty budou písemně osloveny a požádány o nápravu. Diskutovalo se i o prodeji alkoholových nápojů např. při zábavách či plesech (nutnost koncesní listiny) – o této problematice bude podrobněji jednat Bezpečnostní komise, přivzání byli policejní prezident a zástupce Správy státních hmotných rezerv.

Společné zasedání Regionální komise, Finanční komise a PS obcí II. a III. typu, 15. května 2014, Praha

Jednání se uskutečnilo za přítomnosti zástupců MMR, MZe a MF. Hlavním tématem byla aktuální problematika přípravy nového programového období 2014–2020, které bylo přítomným komplexně představeno z pohledu všech zúčastněných hostů. V první řadě byla prezentována dlouhodobá pozice Svazu, který v otázce nového programového období prosazuje zájmy všech velikostních kategorií měst a obcí. Další bod setkání se týkal národní úrovně příprav, kterou zastřešuje MMR. Důležitým milníkem pro Českou republiku se stalo předložení Dohody o partnerství, jenž je základním dokumentem pro celé programové období 2014–2020, Evropské komisi dne 17. dubna. V otázce přípravy nového programového období sehrává významnou roli problematika územní dimenze, která se úzce váže na

územní samosprávu, a integrovaných nástrojů (Integrované územní investice a Integrované plány rozvoje území). Územní dimenze zůstává jednou ze stále ne zcela vyřešených témat a právem mezi zúčastněnými vyvolala diskusi ve věci vymezení finančních prostředků. V další části zasedání se dostala na řadu problematika Programu rozvoje venkova (PRV), který je v gesci MZe. V novém programovém období se však PRV bude zaměřovat na kmenovou agendu MZe, podpora občanského vybavení a rozvoj infrastruktury jsou oproti tomu upozaděny.

V další části zasedání vystoupil zástupce MF a představil nové programové období z pohledu auditního orgánu. Upozornil přítom na vymezení funkcí subjektů zapojených do řízení a kontroly.

■ VÝZVA

Přihlaste se do soutěže Nejlepší starosta/primátor volebního období 2010–2014!

Kdo ze starostů a primátorů je nejlepší? Za kým stojí největší kus práce? Věc asi jen těžko hodnotitelná, ale o dobrých starostech je třeba vědět. Dejte příklad ostatním a ukažte svou práci i veřejnosti.

Soutěž, která se uskuteční vůbec poprvé v historii, pořádá Svaz a záštitu jí poskytl prezident republiky Miloš Zeman. Akce je určena pro čelné představitele měst a obcí – členy Svazu. Vedení Svazu je přesvědčeno, že představitelé našich měst a obcí mají za sebou kus práce, kterou je možno se tak trochu pochlubit, a inspirovat tak ostatní, třeba i nové zastupitele.

Jak na to? Stačí vyplnit přihlášku dostupnou pro členy Svazu na

webu www.smocr.cz, přiložit fotografii a **vše do 30. června poslat na e-mail: starostaroku@smocr.cz.**

Vyhlášení výsledků historicky prvního ročníku soutěže „Nejlepší starosta/primátor 2010–2014“ se uskuteční 16. září 2014 od 16 hodin ve Španělském sále Pražského hradu za účasti prezidenta republiky Miloše Zemana. Na prestižní akci budou pozváni členové vlády, hejtmani a další významní představitelé veřejné správy.

■ OZNÁMENÍ

V Brně oslavili Mezinárodní den rodin a odtajnilo výsledky soutěže Obec přátelská rodině 2013

20. výročí Mezinárodního dne rodin bylo možné 15. května oslavit v Brně pod taktovkou Ministerstva práce a sociálních věcí a ve spolupráci se Svazem. V jihomoravské metropoli se konal kulatý stůl na téma podpora rodin, byly vyhlášeny výsledky celostátní soutěže Obec přátelská rodině a nechyběl ani společensko-kulturní program pro rodiny v brněnské ZOO.

Výsledky soutěže Obec přátelská rodině

- V první velikostní kategorii (do 1000 obyvatel) vyhrály Babice. Získaly tak příslib dotace ve výši 500 000 Kč.
- Ve druhé kategorii (1001–3000 obyvatel) se na 1. místě umístily Nové Hradky, kterým byla příslibena dotace 900 000 Kč.

• Ve třetí kategorii (3001–10 000 obyvatel) byla – díky vysoké úrovni zpracování a realizace místní koncepce rodinné politiky – udělena tři ocenění. První místo získaly Dolní Břežany, a to spolu s příslibem dotace 1 100 000 Kč. Pomyslnou stříbrnou medaili dostalo Nové Strašecí – s příslibem dotace 500 000 Kč. Třetí stupínek patří Příboru. Získal tak příslib dotace 500 000 Kč.

• Ve čtvrté kategorii (10 001–50 000 obyvatel) se vítězem stal Hodonín, který tak získal příslib dotace 1 500 000 Kč.

• Pátou kategorií vyhrál Chomutov. Spolu s diplomem obdržel příslib dotace ve výši 1 000 000 Kč.

■ RECENZE

Jitka Peková, Jaroslav Pilný, Marek Jetmar: Veřejný sektor – řízení a financování

V roce 2012 vydalo nakladatelství Wolters Kluwer publikaci s názvem *Veřejný sektor – řízení a financování*. Tato kniha obeznámí čtenáře s postavením a úkoly veřejné správy.

První kapitola přináší teoretičtější úvod veřejného sektoru – věnuje se jeho úlohám a funkcím, zmiňuje také partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem.

Druhá kapitola se věnuje funkcím a činnosti veřejné správy, přičemž nedochází k vynechání státní správy ani územní samosprávy. Čtenář se tak má možnost seznámit v základních rysech s procesem veřejného rozhodování a způsobu zabezpečování a financování veřejných statků.

Třetí kapitola je již značně praktičtější, neboť se věnuje financování činnosti veřejné správy. Je zde tedy rozebrána rozpočtová soustava, třídění příjmů a výdajů veřejných rozpočtů, ale například také popisuje rozpočtový proces. Stranou nezůstává ani vztah neziskových organizací k veřejným rozpočtům.

Ústřední kapitolou představované knihy je část věnující se postupně financování jednotlivých odvětví veřejného sektoru. Čtenář zde tedy nalezne pojednání např. o financování školství, zdravotnictví či péče o životní prostředí nebo bydlení. Záběr je velmi

široký a zájemci si zde jistě naleznou své téma zájmu. Pozornost je rovněž věnována postavení a hospodaření organizačních složek a příspěvkových organizací s přihlédnutím ke specifickým jejich řízení a financování. Poslední kapitola se věnuje úloze veřejné správy v regionálním rozvoji a regionální politice.

V České republice je zhruba 40 % hrubého domácího produktu přerozdělováno prostřednictvím rozpočtové soustavy. Plnění rozpočtových příjmů a výdajů je ovlivněno mnoha faktory, z nichž je celá řada objektivního charakteru, ale velké množství subjektivního charakteru. Právě za tyto faktory a jejich řízení by měl nést odpovědnost finanční management ve veřejné

správě. Ten ovlivňuje alokační efektivnost vynaložených prostředků, kvalitu rozpočtového plánování a výslednou ekonomickou kondici subjektu. Z tohoto důvodu je potřeba dbát na zvyšování znalostí těchto odpovědných pracovníků ve veřejném sektoru, aby celkově docházelo k vyšší efektivnosti nakládání s veřejnými prostředky.

Jedním z nástrojů zvyšování těchto znalostí je právě publikace *Veřejný sektor – řízení a financování* (vydavatel Wolters Kluwer).

*Ing. Mgr. David Sláma
legislativně-právní odd. Kanceláře Svazu*

- Máme více než patnáctileté zkušenosti v oblasti veřejného práva.
- Nabízíme stabilní a kvalitní právní zázemí pro vedení měst a obcí v oblastech samostatné i přenesené působnosti.
- Specializujeme se na právo územních samospráv, dlouhodobě se zaměřujeme též na stavební právo, svobodný přístup k informacím či problematiku správního trestání. Nabízíme zpracování odborných stanovisek, asistenci úřadům při správním řízení i zastupování před soudy.
- Poskytujeme poradenství v oblasti zadávání veřejných zakázek a poskytování dotací včetně administrace zadávacího řízení a zastupování před Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže.
- Pro obce a města jsme připravili zvýhodněné balíčky služeb šité na míru velikosti obce a rozsahu jí vykonávané agendy.

Jsme dynamicky se rozvíjející advokátní kancelář poskytující služby městům, obcím a jiným klientům napříč veřejným i soukromým sektorem při řešení jejich komplexních či dílčích právních problémů. Díky současným technickým prostředkům zajišťujeme okamžitý právní servis po celém území České republiky. Náš právní tým disponuje významnými a respektovanými odborníky zejména v oblasti správního práva, známými pro svou rozsáhlou publikační i přednáškovou činnost. Právníci advokátní kanceláře pravidelně přednášejí pro laickou i odbornou veřejnost. Účastníme se řady tuzemských i mezinárodních konferencí s příspěvkem na aktuální témata právní teorie a praxe.

JUDr. Stanislav Kadečka, Ph.D.
advokát

Advokátní tým se rozrostl o dalšího specialistu

Sestavu odborníků KVB advokátní kanceláře s.r.o. doplnil lektor a advokát **Mgr. Ludvík Matoušek**.

Mgr. Ludvík Matoušek je uznávaným odborníkem na právo ústavní a právo civilní. Jako vedoucí Komise pro aplikaci nové civilní legislativy při Ministerstvu spravedlnosti ČR a člen její Expertní skupiny se věnoval implementaci nového soukromého práva, tvorbě výkladových stanovisek a zodpovídání dotazů široké laické i odborné veřejnosti. Díky svému působení na pozici právníka Ministerstva vnitra SRN a Úřadu prezidenta SRN nasbíral též bohaté zkušenosti v zahraniční veřejné správě, které pak zúročil v Kanceláři prezidenta republiky ČR Václava Klause a dále na Ústavním soudu ČR, kdy po dobu téměř pěti let působil jako asistent předsedy Ústavního soudu ČR JUDr. Pavla Rychetského v pozici osoby odpovědné za přípravu a textaci rozhodnutí Ústavního soudu. Je absolventem Právnické fakulty Univerzity Karlovy, hovoří anglicky, německy a francouzsky.